



Betogen is goed



Marc De Vos
Directeur
Itinera Institute

In de hoofdstad van de Europese Unie mag niet betoogd worden tegen de vermeende islamisering van Europa. Burgervader Thielemans vreest een provocatie van de inheemse moslimbevolking. Voor mij de verkeerde beslissing om de verkeerde reden. De combinatie van islamisme en de postmoderne Westerse samenleving geeft problemen. We moeten die niet miskennen of onderdrukken, maar ze juist erkennen, confronteren en aanpakken.

Op 11 september 2007 – de zesde verjaardag van de aanslagen in New York en Washington – wil “Stop Islamisation of Europe” (SIOE) betogers uit heel Europa verzamelen in Brussel. SIOE is volgens de eigen website een losse, niet-partijpolitieke alliantie van mensen met als “enige doelstelling het vermijden dat de Islam een dominante politieke kracht wordt in Europa”.

Hoe koosjer SIOE en haar achterban zijn, is vandaag onduidelijk. Over het gedachtegoed geen twijfel. De organisatoren trekken van leer tegen de “verdoken Sharia” en de “sluipende islamisering”. Ze ageren voor “vrijheid” en “vaderland”. Daar kunnen we geringschattend of meesmuilend over doen, maar dat is geen reden om vrije meningsuiting voor censuur in te ruilen. Redelijke mensen kunnen redelijk van mening verschillen over de vraag of de Islam en het islamisme een beschavingsbedreiging zijn. Maar het principe zelf, namelijk dat de Islam “geen dominante politieke macht mag

worden in Europa” zou elke rechtgeaarde Europeaan volledig moeten delen.

Europa – hoeft het gezegd – kent de scheiding van kerk en staat, die diepe wortels heeft in het Romeinse Rijk, het christendom, de Renaissance en de Verlichting. De negentiende en twintigste eeuw hebben die seculiere traditie versterkt met een liberale democratie, een vrije economische markt, een open samenleving zonder standen en een sterke individualistische cultuur. Daarin is religie niet alleen staatkundig maar ook sociologisch weggedeedsterd tot op het niveau van persoonlijke beleving. Doctrinaire religie die politieke macht wordt, is dus onverenigbaar met de kern van de Europese moderniteit.

Waarom een betoging verbieden die het wezen van de Europese identiteit wil verdedigen, al dan niet tegen een denkbeeldige bedreiging? De organisatoren willen geen geweldmars. SIOE doet een breed appel, naar eigen zeggen om het risico tot extremisme te drukken. Er zijn regels om het gebruik van vlaggen en symbolen te beperken. De gevreesde provocatie van de moslimbevolking komt dus blijkbaar uit de boodschap tegen het islamisme en voor de vrijheid. Nochtans is dat een boodschap waarvan men zou verhoppen dat de moslimgemeenschap ze evenzeer kan bijtreden. Islam en islamisme zijn geen synoniemen. Kan de zwijgende meerderheid van gematigde moslims

niet opstaan en zich achter de oproep scharen? Dat zou het beste antidotum zijn tegen het waas van islamfobie dat nu over het initiatief hangt.

Voor veiligheidsrisico's is er ordehandhaving. Democratie heeft een prijs. Bij incidenten zoals de oorlog in Libanon of de Deense cartoons hebben moslims trouwens zelf in Europa betoogd. Het betogingverbod in Brussel dreigt contraproductief te zijn. Het is koren op de molen voor de westerse extremisten en hun complottheorieën over de culturele capitulatie van Europa. Als we zo doorgaan, wordt elke kritiek tegenover de Islam per definitie tot extreemrechts of neofascistisch omgedoopt. Dat appelleert meteen aan een Europees schuldcomplex waardoor alles vakkundig in de doofpot blijft sudderen, wachtend tot de ontploffing. We mogen niet evolveren naar

een cultuur waarin elke contestatie van de absolute tolerantie als absolute intolerantie wordt gebrandmerkt.

Het betogingverbod dient ook de extremisten in de moslimgemeenschap. Die zien hun radicalisme onbedreigd en worden niet geconfronteerd met een assertieve samenleving die hen tot aanpassing aanmaant. Men kan misschien een veiligheidsprobleem op korte termijn vermijden, maar het maatschappelijke probleem op lange termijn wordt er alleen maar groter mee.

*“Betogingen
verbieden is
struisvogelpolitiek.
We mogen niet
evolueren naar een
cultuur waarin elke
contestatie van de
absolute tolerantie
als absolute
intolerantie wordt
gebrandmerkt.”*

Betogen is goed. Het brengt zaken aan de oppervlakte, werkt bevrijdend. Een gezonde polarisatie kan een katalysator zijn om het probleem van de integratie echt aan te pakken. De sociale, economische en culturele integratie van onze multi-etnische samenleving faalt jammerlijk. Religie wordt daardoor meer en meer de kapstok voor de identiteit van de migranten. Opinieonderzoek in heel Europa toont een religieuze radicalisering bij de jonge generaties moslims. We moeten hard zijn tegen dat religieuze radicalisme, maar ook tegen de oorzaken ervan.

Betogingen verbieden is struisvogelpolitiek. De samenlevingspro-

blemen zijn reëel. De bekommernis over de combinatie van de Islam en de westerse moderniteit leeft, latent of manifest, in brede lagen van de bevolking. Laat ze niet kapen door een extremistische minderheid. Zwijg ze niet dood maar pak ze aan. De demografische klok tikt. Als we geen integratie realiseren volgt straks desintegratie.

Marc De Vos

Directeur Itinera Institute

Docent UGent

marc.devos@itinerainstitute.org

Het Itinera Institute is een onafhankelijke denktank en doetank die, boven partijgrenzen, regionale verschillen en belangengroepen heen, wegen wil aanreiken voor beleidshervormingen met het oog op duurzame economische groei en sociale bescherming in België en zijn regio's.



Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

L'itinera Institute est un think-tank et do-tank indépendant qui, au-dessus et au-delà des partis politiques, des différences régionales et des groupes d'intérêt, veut identifier les chemins de réformes qui garantissent une croissance économique et une protection sociale durables en Belgique et dans ses régions.

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur
